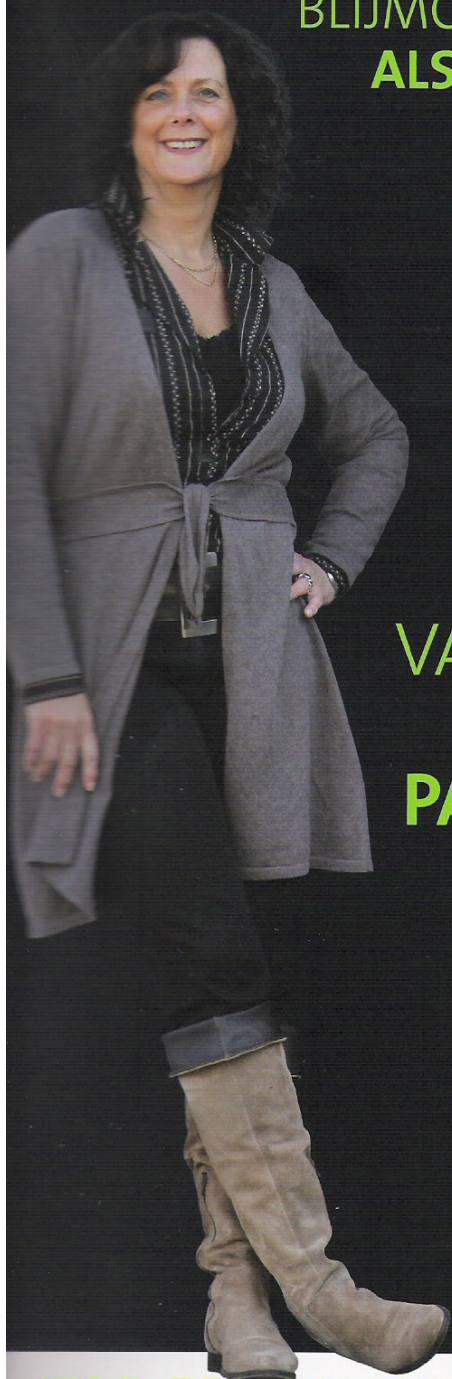

TOM

BLIJMOEDIG EN ONVERZETTELIJK

ALS BETON **LAURA OONK**

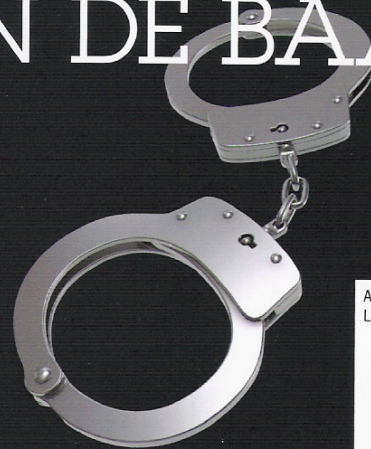
BOUWCRIISIS IN TWENTE

over **10 JAAR DE REKENING**

VAN LEASE-AUTO'S

TOT PAPERCLIPS JATTEN

VAN DE BAAS

APRIL 2009 - NUMMER 2
LOSSE NUMMERS € 3,95

EN VERDER

TOM KOOKT MET | SMASHING & SEDUCING STUFF | DE WERKPLEK VAN SPORT & SPONSORING | NEWSFACTS | TOM'S WATCHING YOU | DE PASSIE

VAN
PAPERCLIPS
TOT
LEASE-AUTO'S

JATTEN VAN DE BAAS

Het is geen fenomeen en iedere werkgever heeft er mee te maken. Jatten van de baas. En de omvang is niet gering: alle pakken kopieerpapier en koffie, viltstiften en paperclips die mee naar huis worden genomen, leiden jaarlijks tot een schade van tussen de 500 miljoen en drie miljard euro kosten. TOM ging op onderzoek. Conclusie van het recherchewerk: ondernemers maken het de werkgevers ook te makkelijk.

Ongeveer twee op de drie werknemers neemt wel eens een pak kopieerpapier of schrijfgerei mee. Ook kladblokken, plakband en ordners zijn gewilde attributen voor grijpgrage werknemers, zo blijkt uit recent onderzoek. Meer dan de helft van de werknemers declareert bovendien wel eens te veel zakelijke kilometers.

Aan Willem Bladder, chef Team Financiële Recherche Politie Twente de vraag of er zoiets als een prototype van een dief bestaat. 'Een dief is een hebzuchtig type dat altijd alles voor niks wil en zijn eigen normen en waarden erop nahoudt. Maar een prototype is ook degene die in de gelegenheid komt en er gebruik van maakt door persoonlijke omstandigheden, zoals bijvoorbeeld de crisis. Juist door veranderende persoonlijke omstandigheden, die een negatief effect hebben, zal hij of zij eerder geneigd zijn om de nor-

men naar beneden bij te stellen. Meestal vanuit de redenering: "Als anderen miljarden over de balk gooien en laten verdampen door slecht beleid, mag ik daarvan toch wel een klein deeltje terug pakken?" De gedachte is dan "Waarom hij wel en ik niet?" Nog een categorie potentials is de groep, die echt op de rand van de financiële afgrond staat en met name naar de buitenwereld het imago altijd hoog heeft gehouden. Hij zal in aanzien dalen als hij niet ingrijpt. Lukt hem dat niet op legale wijze, dan is de weg naar illegaal handelen al snel gezet.'

De Stichting Fraude Aanpak Detailhandel (FAD) maakte begin vorige maand de cijfers voor 2008 bekend. Samenvattend: het personeel in de detailhandel steelt weer vaker van de baas. Na jaren van daling is de fraude in 2008 met drie procent toegenomen tot

170 miljoen euro. Opvallend is dat het personeel in die branche steeds vaker goederen in plaats van contant geld steelt. De politie Twente komt echter met een iets andere conclusie. 'Het meest voorkomende bij ons is toch wel geld. Dat varieert van het koffiepotje in de kantine en een greep uit de kassa tot grote bedragen van de bankrekeningen van het bedrijf. Maar natuurlijk zijn in geld waardeerbare goederen, die specifiek in het bedrijf voorhanden zijn, ook altijd in trek', legt Bladder uit. 'Vorig jaar zijn in totaal 103 aangiften gedaan inzake verduistering, dus "stelen van de baas". Bij zware gevallen starten we altijd een opsporingsonderzoek, maar helaas levert zo'n onderzoek niet altijd het bewijs op.'

Securica Security Support Group BV in Oldenzaal is een particulier beveiligingsbedrijf dat een breed scala aan beveiligingsdiensten levert. Securica bracht vorig jaar maar liefst veertien zaken aan het licht inzake bedrijfsfraude. TOM is benieuwd naar de inventiviteit

'Ook de baas moet het goede voorbeeld geven'

van onze medemens en vraagt Maarten van der Moolen, commercieel manager bij Securica, naar enkele creatieve voorbeelden. 'Een medewerker die onderhands zijn bedrijfs(lease)auto verkoopt en als gestolen opgeeft. Een groepje van vier medewerkers bij een detailhandelsbedrijf, dat bewust verpakkingen in het magazijn vernielt om de producten voor niets of tegen hoge personeelskorting mee te kunnen krijgen voor privé-gebruik of privé-verkoop. En zo kan ik nog wel even doorgaan', vertelt Van der Moolen.

Veel bedrijven en instellingen nemen echter nauwelijks maatregelen tegen diefstal en interne fraude, zodat het voor werknemers vaak veel te gemakkelijk -en verleidelijk- is om te stelen van hun werkgevers. De kans dat een dief betrapt wordt is relatief laag. Een derde van de werkgevers heeft wel eens een stelende werknemer op heterdaad betrapt. Slechts vijf procent van de ondervraagden betrapt meer dan één dief op de werkvloer.

Wat adviseert Securica op het gebied van preventie?

'Besteedt aandacht en tijd aan de binnen het bedrijf geldende waarden, normen en regels voor diefstal en fraude. Benader dit vanuit een preventieve aanpak. Zet het op de agenda en stel gedragsregels op met betrekking tot diefstal en fraude. Zorg bovendien voor een zichtbare registratie en inventarisatie van bedrijfs-

Bedrijfsfraude: van kladblokjes tot te veel gedeclareerde kilometers

middelen en zorg voor toezicht en controle. Maar wat ook heel belangrijk is: geef zelf het goede voorbeeld en leef dit consequent na', aldus Van der Moolen.

Is het altijd noodzakelijk om een extern bedrijf in te schakelen?

'Het laten opstellen van een veiligheidsscan door het beveiligingsbedrijf is een pre. Hierbij worden de zwakke en kwetsbare (onder) delen van het bedrijf in beeld gebracht en er kan geadviseerd worden hoe te verbeteren. Bewuste fraude valt niet te voorkomen met 'Security Awareness' alleen. Maar door het veiligheidsbewustzijn permanent onder de aandacht te brengen zullen de meeste medewerkers minder snel risico's nemen. Door nadruk te leggen op integer gedrag en integriteit in het algemeen kan veel ellende worden voorkomen.'

Waar schort het vaak aan als het gaat om bedrijfsbeveiliging?

'Onderschatting van interne risico's. Bedrijven -en dus werkgevers- besteden vaak veel tijd en geld aan beveiliging tegen risico's van buiten af. Intern heerst vaak een sfeer van goed vertrouwen en ons kent ons. Het is een misvatting te veronderstellen dat medewerkers er mentaal net zo in staan ten opzichte van het bedrijf als de eigenaar of de chef. Daarnaast is een beleid, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen medewerkers, fnuikend voor de onderlinge sfeer en het beschermen van bedrijfsmiddelen.'

Kunt u een voorbeeld noemen?

'De baas vergoedt wel de bekeuring van de ene en niet van een andere medewerker. De benadeelde zal door deze achterstelling kunnen zoeken naar compensatie. Dus gelijke monniken, gelijke kappen. En ja, wellicht een doodoener, maar ook de baas moet het goede voorbeeld geven en niet ten overstaan van al zijn medewerkers aan het eind van de dag met drie pakken koffie naar huis gaan. Voor je het weet ontstaat er een sfeer van: moet toch kunnen.'

De normen en waarden van de mensheid lijken de laatste jaren sterk veranderd. Veel mensen vinden kleine diefstal, zoals van kantoorspullen, al geen echte diefstal meer. Het wordt als normaal gezien: omdat iedereen het toch doet? Sommigen gaan echter verder dan een potlood of gummetje. Wie herinnert zich niet de beruchte bouwfraude affaire rond de eeuwwisseling, die zelfs tot een parlementaire enquête heeft geleid. In totaal maakten 344 Nederlandse bouwbedrijven zich schuldig aan deze vorm van fraude. Betrokkenen zijn gestraft, maar tegelijkertijd realiseren we ons allemaal dat deze affaire slechts het topje van een heel grote frauderende ijsberg is. Eerder dit jaar kwam al weer een nieuwe zaak aan het licht in Limburg. Zestien personen zijn aangehouden, waaronder medewerkers van bouwbedrijf Janssen de Jong Infra, gemeentebambtenaren en een medewerker van de provincie en zijn vrouw.

We moeten het maar accepteren: de mens is van nature een carnivoor, kuddedier en dwangmatig kleptomane. Soms stelen we uit onmacht, wanhoop en armoede, maar meestal is gelegenheid en hebzucht toch de ware drijfveer. Helaas is bij bedrijfsdiefstal in feite niet alleen de werkgever de klos, maar ook de werknemer die zijn bedrijf schade berokkent. In die zin schiet de dader zich met het jatten van de baas in de eigen voet. Maarten van der Moolen van Securica tot slot: 'Tja, je kunt ons natuurlijk inschakelen als het kalf al verdronken c.q. gestolen is, maar dat was vaak niet nodig geweest met wat extra interne aandacht voor dit onderwerp.'

